

Sygn. akt VU 1191/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 marca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2018 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku M. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania M. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 23 października 2017 r.

oddala odwołanie.

Sygn. akt V U 1191/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 października 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział przyznał M. K. emeryturę od dnia (...) (...) roku, to jest od dnia osiągnięcia wieku emerytalnego. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej i wyniosła 2399,33 złotych brutto. W uzasadnieniu organ rentowy podał, że do obliczenia emerytury przyjęto średnie dalsze trwanie życia zgodnie z Komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 25 marca 2016r. (M.P. 2016 nr 291) obowiązujące w dniu osiągnięcia przez skarżącego powszechnego wieku emerytalnego wynoszącego 65 lat i 8 miesięcy, co nastąpiło w dniu (...). tj. 210,60 miesięcy, ponieważ jest korzystniejszy dla wnioskodawcy, gdyż jest niższe od średniego dalszego trwania życia ustalonego na podstawie tablic trwania życia obowiązujących w dniu osiągnięcia przez wnioskodawcę wieku 65 lat..

W odwołaniu z dnia 23 listopada 2017 roku M. K. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji w przedmiocie ustalenia średniego dalszego trwania życia. W uzasadnieniu podał, że organ rentowy w decyzji z dnia 3 lutego 2012 roku wyliczył średnie dalsze trwania życia na poziomie 251,50 miesięcy, a w zaskarżonej decyzji podał, że wynosi 210,60 miesięcy. W ocenie skarżącego skoro od czasu wydania decyzji z dnia 3 lutego 2012 roku minęło 69 miesięcy, to organ rentowy ustalając średnie dalsze trwania życia w zaskarżonej decyzji powinien pomniejszyć je o 69 miesięcy, a zatem powinno ono wynieść 182,50 miesięcy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powielając argumentację przedstawioną w zaskarżonej decyzji.

Na rozprawie w dniu 22 lutego 2018 roku wniósł o wyjaśnienie przez organ rentowy na jakiej podstawie prawnej wyliczono mu emeryturę i czy była jakaś zmiana wyliczania systemu emerytalnego w okresie 2012-2017, czy system emerytur uległ zmianie skoro przy pierwszym wyliczeniu emerytury decyzją z dnia 3 lutego 2012 roku wyliczono mu długość życia 251,5, a w decyzji z dnia 23 października 2017 roku długość życia wyniosła 210,6 miesiąca (według wyliczeń 251,5 – 69 winna wynosić 182,5 miesięcy). Wnioskodawca zwrócił uwagę, że poprzednia decyzja była dwusystemowa na podstawie art.53 i art.26, - 35% starego systemu i 65% nowego systemu a teraz wprowadzono jakiś inny system.

W piśmie procesowym z dnia 26 lutego 2018 roku organ rentowy zaznaczył, że obecnie ustalona emerytura w związku z osiągnięciem pełnego wieku emerytalnego nie może być obliczona w sposób mieszany ponieważ wariantowość wyliczenia emerytury zastrzeżona została dla osób osiągających wiek emerytalny najpóźniej w 2014 roku. Nie dotyczy to zatem wnioskodawcy, który pełny wiek emerytalny osiągnął w 2017 roku.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 6 sierpnia 2008r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ustalił M. K. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999r. w wysokości 157.157,55zł.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. **od 1 stycznia 1980 roku do 31 grudnia 1989 roku.**

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł **112,62%**.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego w wysokości 1374,97 zł. ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 112,62% przez kwotę bazową 1220,89 zł.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął:

- 333 miesięcy okresów składkowych oraz 10 miesiące okresów nieskładkowych
- współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego – 84,60%;
- oraz średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat – wynoszące **209 miesięcy.**

Okresy składkowe przeliczono ze współczynnikiem 1,3%, a okresy nieskładkowe ze współczynnikiem 0,7%.

(dowód: decyzja z dnia 6 sierpnia 2008r. – k. 27 – 28 akt kapitałowych)

Decyzją z dnia 13 stycznia 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ustalił M. K. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999r. w wysokości 160.413,77zł.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. **od 1 stycznia 1977 roku do 31 grudnia 1986 roku.**

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł **116,10%**.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego w wysokości 1417,45 zł. ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 116,10% przez kwotę bazową 1220,89 zł.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął:

- 333 miesięcy okresów składkowych oraz 10 miesiące okresów nieskładkowych

- współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego – 84,60%;

- oraz średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat – wynoszące **209 miesięcy**.

Okresy składkowe przeliczono ze współczynnikiem 1,3%, a okresy nieskładkowe ze współczynnikiem 0,7%.

(dowód: decyzja z dnia 13 stycznia 2012r. – k. 31-32 akt kapitałowych)

M. K., urodzony w dniu (...), w dniu 6 grudnia 2011 roku złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

(dowód: wniosek o emeryturę k. akt ZUS)

Decyzją z dnia 3 lutego 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. przyznał M. K. emeryturę od dnia (...) (...) roku, to jest od dnia osiągnięcia obniżonego wieku emerytalnego tj. 60 lat.

Emerytura została obliczona na podstawie art. 183 ustawy o emeryturach i rentach z FUS tj. w części z art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i w części z art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS i wyniosła 1913,16 złotych brutto.

Do ustalenia wysokości emerytury z art. 53 ustawy ZUS uwzględnił 35 lat, 11 miesięcy i 17 dni okresów składkowych tj. 431 miesięcy oraz 2 lata, 3 miesiące i 14 dni okresów nieskładkowych tj. 27 miesięcy.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury z art. 53 ustawy przyjęto:

- przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia od 1975 roku do 1996 roku, co dało wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 101,22 %;

Podstawa wymiaru została obliczona poprzez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 101,22 % przez kwotę bazową 2822,66 złotych i wyniosła 2857,10 złotych.

Wysokość emerytury została obliczona:

$24\% \times 2822,66 \text{ złotych} = 677,44 \text{ złotych}$

$(431 \times 1,3\%) / 12 \times 2857,10 = 1333,98 \text{ złotych}$

$(27 \times 0,7\%) / 12 \times 2857,10 = 45,14 \text{ złotych}$

$677,44 \text{ złotych} + 1333,98 \text{ złotych} + 45,14 \text{ złotych} = 2056,56 \text{ złotych}$. Wysokość emerytury po obliczeniu zgodnie z art. 53 wyniosła 2056,56 złotych brutto.

Wysokość emerytury zgodnie z art. 26 wyniosła 1835,94 złotych brutto.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto:

- kwotę składki zaewidencjonowanej na koncie z uwzględnieniem waloryzacji 20481,74 złotych

- kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego 441.256,01 złotych;

- **średnie dalsze trwanie życia 251,50 miesięcy**

. Wysokość świadczenia została obliczona poprzez zsumowanie kwoty składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji (20481,74 złotych) i kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego (441.256,01

złotych) a następnie podzielenie tej sumy przez średnie dalsze trwanie życia wynikające z tablicy trwania życia obowiązujące w dniu osiągnięcia wieku 60 lat –251,50 miesięcy.

Wobec osiągnięcia przez wnioskodawcę wieku 60 lat uprawniającego do emerytury w 2012 roku wysokość jego emerytury zgodnie z art. 183 ustawy składa się w 35% z emerytury wyliczonej na podstawie art. 53 ustawy (719,80 złotych) oraz w 65% z emerytury obliczonej na podstawie art.26 ustawy (1193,36 złotych) i wynosi 1913,16 złotych brutto.

(dowód: decyzja ZUS z dnia 3 lutego 2012 roku k.34 akt ZUS)

W dniu 2 października 2017 roku M. K. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

(dowód: wniosek o emeryturę k.1-4 akt ZUS)

Decyzją z dnia 20 października 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. ponownie ustalił M. K. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999r. na kwotę 160.413,77zł.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. **od 1 stycznia 1977 roku do 31 grudnia 1986 roku.**

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł **116,10%**.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego w wysokości 1417,45 zł. ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 116,10% przez kwotę bazową 1220,89 zł.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął:

- 333 miesięcy okresów składkowych oraz 10 miesiące okresów nieskładkowych
- współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego – 84,60%;
- oraz średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat – wynoszące **209 miesięcy.**

Okresy składkowe przeliczono ze współczynnikiem 1,3%, a okresy nieskładkowe ze współczynnikiem 0,7%.

(dowód: decyzja z dnia 20.10 2012r. – k. 38 akt kapitałowych)

Zaskarżoną decyzją z dnia 23 października 2017 roku organ rentowy przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia (...)(...) roku, to jest od dnia osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego 65 lat i 8 miesięcy. Wysokość emerytury została obliczona na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej i wyniosła 2399,33 złotych brutto. Wysokość świadczenia została obliczona poprzez zsumowanie kwoty składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji (52009,84 zł.) i kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego (599140,38 zł.), a następnie podzielenie tej sumy przez średnie dalsze trwanie życia wynikające z tablicy trwania życia obowiązujące w dniu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego 65 lat i 8 miesięcy–210,60 miesięcy, co dało kwotę **2399,33 złotych brutto.**

(decyzja ZUS z dnia 3 lutego 2012 roku k.34 akt ZUS)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zaskarżoną decyzją organ rentowy przyznał wnioskodawcy ur. (...) emeryturę od dnia (...)(...). tj. od osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego 65 lat i 8 miesięcy. Na wstępie należy wskazać, że wnioskodawcy, jako

ubezpieczonemu urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948 roku, przysługuje emerytura z art. 24 ustawy wyliczona na podstawie art. 25 i art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.).

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ww. ustawy podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenia emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych.

W myśl art. 26 ust. 1 ww. ustawy emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 ustawy przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183.

Zgodnie z art. 26 ust. 3, 4, 5 i 6 ustawy o emeryturach i rentach średnie dalsze trwanie życia ustala się wspólnie dla mężczyzn i kobiet oraz wyraża się w miesiącach. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” corocznie w terminie do dnia 31 marca tablice trwania życia, z uwzględnieniem ust. 3, dla wieku ubezpieczonych określonego w myśl ust. 2. Tablice te są podstawą przyznawania emerytur na wnioski zgłoszone od dnia 1 kwietnia do dnia 31 marca następnego roku kalendarzowego, z uwzględnieniem ust. 6.

Zgodnie z art. 26 ust. 6 ustawy, który wszedł w życie z dniem 1 października 2017r., jeżeli jest to korzystniejsze dla ubezpieczonego, do ustalenia wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 art. 26 ustawy stosuje się tablice trwania życia obowiązujące w dniu, w którym ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn.

Skarżący zakwestionował ustalenie przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji średniego dalszego trwania życia w wymiarze 210,60 miesięcy. Ubezpieczony podniósł, że w decyzji emerytalnej z dnia 3 lutego 2012r. ZUS ustalił, że średnia długość jego dalszego życia wynosi 251,50 miesięcy. Od tego czasu minęło 69 miesięcy, a więc jego średnie dalsze trwanie życia powinno być obniżone o czas, który upłynął czyli 69 miesięcy i wynosić 182,5 miesięcy, a nie 210,6 miesięcy jak przyjął organ.

Zarzuty skarżącego nie zasługują na uwzględnienie. Średnie dalsze trwanie życia ustala się na podstawie tablic trwania życia, które ogłasza w formie komunikatu w „Monitorze Polskim” corocznie w terminie do dnia 31 marca Prezes Głównego Urzędu Statystycznego obowiązujących w dniu, w którym ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny. W ten sposób ZUS ustalił średnie dalsze trwanie życia ubezpieczonego w decyzji z dnia 3 lutego 2012r. oraz w zaskarżonej decyzji.

Decyzją z dnia 3 lutego 2012r. ZUS przyznał skarżącemu emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym 60 lat zgodnie z Komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 24 marca 2011 roku w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn (M.P. z 2011 roku nr 25 poz.272), który obowiązywał w okresie od 1 kwietnia 2011r. do 31 marca 2012r. średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku 60 lat wynosiło 251,50 miesięcy.

Dla skarżącego powszechny wiek emerytalny do dnia (...) (...) wynosił 65 lat i 8 miesięcy, a od dnia (...) 65 lat. W takiej sytuacji ustalenie średniego dalszego trwania życia ubezpieczonego mogło nastąpić albo dla wieku 65 lat i 8 miesięcy albo dla wieku 65 lat, w zależności co było dla niego korzystniejsze.

W dacie osiągnięcia przez wnioskodawcę wieku emerytalnego 65 lat średnie dalsze trwanie życia kobiet i mężczyzn określał Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 25 marca 2016 roku (M.P. z 2016 roku poz. 291). Średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku- **65 lat** zgodnie z tym komunikatem wynosiło **216,10 miesięcy, a dla osób w wieku 65 lat i 8 miesięcy 210,60 miesięcy. Najkorzystniejsze zatem dla skarżącego było**

średnie dalsze trwanie życia ustalone dla wieku emerytalnego 65 lat i 8 miesięcy wynoszące 210,60 miesięcy , tak jak to ustalono w zaskarżonej decyzji.

Zgodnie natomiast z kolejnym Komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 24 marca 2017 roku (M.P. z 2016 roku poz. 291) obowiązującego od 1 kwietnia 2017r. do 31 marca 2018r. średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku 65 lat i 8 miesięcy wynosiło 214,10 miesięcy, a dla 65 lat – 219,60. A zatem Komunikat obowiązujący w dacie osiągnięcia przez ubezpieczonego 65 lat (...) był korzystniejszym od tego, który obowiązywał w dacie złożenia wniosku o emeryturę w powszechnym wieku emerytalnym (października 2017r.)

Brak było natomiast podstaw do ustalenia średniego dalszego trwania życia poprzez obniżenie poprzednio ustalonej średniej długości życia decyzją z 2012r. o liczbę przeżytych miesięcy do ponownego ustalenia emerytury w 2017r. tj. 69 miesięcy, jak chciał skarżący. Ustawodawca nie przewiduje takiego mechanizmu obliczania średniego dalszego trwania życia. Średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego ustala się na podstawie Komunikatu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Średnia dalszego trwania życia to wielkość statystyczna, wyliczana przez Główny Urząd Statystyczny i uwzględnia maksymalny czas trwania generacji, liczbę osób dożywających określonego wieku. Średnia ta obliczana dla całej populacji, dla obu płci (wyrażana w miesiącach), ogłaszana jest przez Prezesa GUS w Dzienniku Urzędowym RP do 31 marca następnego roku kalendarzowego (art. 26 ust. 5), stanowiąc podstawę przyznawania emerytur na podstawie wniosków składanych od 1 kwietnia do 31 marca następnego roku.

Dodatkowo wskazać należy, że emerytura ustalona w zaskarżonej decyzji w związku z osiągnięciem pełnego wieku emerytalnego w 2017r. nie może być obliczona na podstawie art. 183 ustawy o emeryturach i rentach z FUS częściowo na podstawie art. 53 ustawy i częściowo na podstawie art. 26 ustawy. Taki sposób wyliczenia emerytury obowiązywał tylko dla osób, które wiek emerytalny osiągnęły w latach 2009-2014r. Emerytura wnioskodawcy w obniżonym wieku emerytalnym z racji jego osiągnięcia w 2012r. (60 lat) mogła zatem być i została wyliczona na podstawie art. 183 ustawy w systemie mieszanym. Ponieważ wnioskodawca powszechny wiek emerytalny osiągnął po 2014r. (w 2017r.), do wyliczenia jego emerytury po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego art. 183 ustawy nie ma zastosowania.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.